47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 681 Կ. ՊՈԼԻՍ ՅՈՒԼԻՍ 22/4 ՕԳՈՍ. 1903 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ՋԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1321 — 22 ԹԷՄՈՒԶ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՇԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալալ Ալի Մատուեսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

Մանզումէ-ի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزته‌در
صاحبی اشتاری : اوهانس فریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի հանուելոյն համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ - ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԻԲՐ ՎԱՆԱԿԱՆ

Գ

1872 թուականէն անդին է որ Մելքիսեդեկ հայր կը հրատարակէ Եկեղեցական պատմութիւն, Բիւզանդական վարդապետութիւն, Ուխտ և այլ բանաստեղծական արձակ և ոտանաւորներ։ 1877ի ամրան չրջանները Ս. Երուսաղէմի նուիրակը առաքելութեամբ կը շրջի Եւրոպա, անցնելով Ռումանիայէն՝ ուր իր կրօնական-կրթական գործունէութիւնը բուռան բեղմնաւոր կ'ըլլայ, վասն զի Ռումանիա հայաչատ վայր մը ըլլալով բաղդատմամբ Եւրոպայի, ամէն տեղ կը քարոզէ, վարժարաններու բացման պատճառ կ'ըլլայ, պէտք եղած տեղեկութիւնները Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդելով։ Անկից կը մեկնի Պավիէրա այցելելով նաև Զուիցերիա, հուսկ յետոյ կուգայ Ցուրիխ, ուր ատուածաբանութեան 23 հայ ուսանողներ կը գտնուին եղեր, ամէնքն ալ կովկասցի։ Ասոնցմէ ոմանք իրեն ընկեր և ոմանք ալ իրեն ազակցած եղած ըլլալով, մեծ պատուով կ'ընդունուին խորիմաստ վարդապետը, և կը պատմուին անոր թէ հինգ վեց ամիս առաջ իրենց ընկերներէն մէկը մեռած ըլլալով, կամոլիկի և բողոքական կղերի չեն յանձնած իրենց սիրահատը ընկերոջ դիակը, և իրենց գիտցած հայ. ազգ. քներով ուսերնուն վրայ բարձած տարած թաղած են ցոյց տրուած տեղ մը, սա մութիւնութեամբ թէ, օտար կիրը մեզմէ աւելի լաւ չկրնար աղօթել մեր սիրելւոյն համար։ Այն ատենուան Ցուրիխի բոլոր բողոքական թերթերը դովեստով կը խօսին հայ ուսանողաց այս ընթացքին վրայ և կ'աւելցնեն թէ, մենք Բողոքականքս՝ կամենալի եկեղեցիէն բաժնուելով, ինքզինքնիս ազատամիտներ ներկայացուցինք աշխարհի, մինչդեռ Արեւելքի Հայերը մեզմէ աւելի ազատամիտներ են եղեր կրօնական տեսակէտով։ Այս սրտաբուխ դէպքը ատուածաբան վարդապետին պատմելով, արտասուալիր կը խնդրեն իրմէ, որպէս զի հաճի իրենց հետ անգամ մը երթալ և այցելել ատուծաբանութեան ուսանողին գերեզմանը և Ս. Խաչով մը կնքել զայն։ Թէպէտեւ կ'աւելցնէ ուսանողներէն մէնը, հոս շատ խաչեր կան, որով կարող էինք կնքել հոգէ կարմիրիչը, այլ սակայն Ս. Էջմիածնի լոյս միւռոնով օծուած խաչ մը չունենալնուս, չկատարեցինք գերեզման կնքելու արարողութիւնը։ Նախպէս այս փափաքը իրագործելով Ս. հայրը, ուսանողաց խնդրանքին համաձայն, ուսանող մը «Մեղայ»ն կ'արտասանէ և մեր Ս. հայրը ևս դոհ ըլլալով իրենց բարի զգացումներէն, կը հաղորդէ ամէնքն ալ։

Ուսանողաց ջերմեռանդութիւնը և աւանդապահութիւնը այնպիսի օտար վայրի մը մէջ, մեծ ազդեցութիւն կ'ընէ Մելքիսեդեկ Մուրատեանցին, որ մինչեւ իր վերջին օրերը կը յիշէր և կ'օրհնէր զանոնք, մաղթելով յերկինս որ անոնց պէս եկեղեցասէր և ուսանողասէր Հայ երիտասարդներ բազմանան մեր ազգին մէջ։

Առաջնակարգ արարդրմանի մը մէջ, իբր հայ վարդապետ ատուծաբանական հայ ուսանողաց ծախքովը, հանրապարանի տեսչութիւնը պաշտօնապէս սեղան կուտայ մեր վարդապետին, որուն կը մասնակցի սեղանոյն քաղաքապետը ևս։ Եկեղեցական քանի մը խնդրոյց նկատմամբ խօսք բացուելով, Քաղաքապետը կը յարէ։

—Վարդապետ հայր, կարծեմ Հայ. Եկեղեցին ամուսնացածում չընդունիր, ինչ է արդեօք պատճառը։

—Միայն է այդ դաղափարը, կը պատասխանէ Մելքիսեդեկ հայր, և Հայոց Եկեղեցւոյ ի՛նչ պարագաներու մէջ ամուսնացածում ընդունիլը լիովին և աւետարանական ոգւով կը բացատրէ, զորս աւելորդ է հոս յիշելը, քանի որ մեզ ամէնուս ծանօթ խնդիր մըն է։

Քաղաքապետը ուշադիր՝ վարդապետին ամէն մէկ խօսակցութեան, երբ լաւ մը կ'ըմբռնէ անոր ըսածը և ի մէջ այլոց Հայ. Եկեղեցւոյ վարդապետութիւնները՝ իր կողմէ չամբանիա բանաւ տալով ի պատիւ նախագահ հայր ամբոխին, կ'ըսէ,

—Քանի որ ձեր եկեղեցւոյ վարդապետութիւնը իրօք այդ է, ահա հրապարակաւ կը յայտարարեմ թէ հիմակուց Հայ. Առաքելական Եկեղեցւոյ անդամն ու հետեւողն եմ։

Մելքիսեդեկ վարդապետ, քաղաքապետին այս համակիր արտայայտութեանց համար ջերմապէս իր գոհունակութիւնը կը յայտնէ, և բանախօսութիւն մը կ'ընէ Արեւելեան եկեղեցիին վրայ, որովհետեւ համալսարանական վարչութիւնը կանխաւ խնդրած է եղեր իրմէ։ Երեցոյ կը ծախսուիլ, և իր Ցուրիխ այցելութիւնը լաւ տպաւորութիւն կը թողու մասնաւորաբար հայ ուսանողաց վրայ, որոնց խնդութիւնն ու ուրախութիւնը չափ և սահման չունենար, որոնք կը պարծին օտարներուն առջեւ թէ, մեր ցեղին մէջ ալ արժանաւոր կրօնականներ կը գտնուին։

Ցուրիխէն կ'անցնի Աւստրիոյ Լէմպերկ քաղաքը և այն տեղի Հայ-Հռոմէական Արքեպիսկոպոսին կ'այցելէ։ Արքեպիսկոպոսը թէեւ հայերէն չէր գիտեր, բայց Պատարագը հայերէն լեզուով և լատինական գիրերով գրուած Պատարագամատոյցէն կը կատարէր։ Արքեպիսկոպոսը սեղանիներու վրայի հայերէն գիրերը ցոյց տալով Մելքիսեդեկ վարդապետին, կը պարծենայ աւելցնելով թէ, Հայոց գիրերը մեր նուիրական վայրերուն մէջ տակաւին կան և պիտի մնան յաւէտ, ի նշան մեր հայութեան։

Արքեպ.ը պատուելու համար մեր երիտասարդ վարդապետը՝ արքեպիսկոպոսարանի գրադարանը կը պտտցնէ զայն, որուն գիրքերուն կէսէն աւելին հայերէն են եղեր։ Նմանապէս զարմանք ու հիւանդանոցը, ուր զժբաղդաբար հայերէն չաւանդուելուն, դիտողութիւն կ'ընէ ծերունի արքեպիսկոպոսին, որ կը խոստանայ Վիեննայէն Մխիթարեան վարդապետ մը հրաւիրել հայերէն դասաւանդութեան համար։ Արքեպ.ը իր այցեւտանքը տալով մեր վարդապետին, կ'առաջարկէ իրեն անդամ մըն ալ Հայ. Մայրապետանոցը այցելել, որովհետեւ առանց արքեպիսկոպոսի հրամանին թոյլատուութիւն չկայ եղեր Մայրապետանոցը պտտելու։ Հայր սուրբը կ'երթայ և կը զարնէ վանքին դուռը, մայրապետ մը գալով կը հարցնէ թէ ինչ կ'ուզէ։

—Էջմիածնի վարդապետ եմ և եկայ այցելելու ձեր վանքը, կը պատասխանէ։

Մայրապետը Էջմիածին անունը լսելուն պէս, առանց հարցնելու թէ, արտօնութեան քարթ ունի՞ք, կը բանայ դուռը և մաղելով իր կոյս քոյրերուն մօտ՝ կ'աւետէ անոնց Էջմիածնի վարդապետի մը գալուստը, ամէնքն ալ իր շուրջը կը հաւաքուին։ Էջմիածին բառը քանի մը անգամներ կը յիշեցնէն իրենց բերանին մէջ և մարդպետներէն մի քանին կ'երթան վանքի սրահարանէն իրենց գիրքերուն մէջ պահած մագաղաթէ խաչեր կը բերեն և լալով ցոյց կուտան Էջմիածնի վարդապետին իրենց հօրենական այս յիշատակը, զորս իբր անգին գանձեր պահած են։

—Այս սեւ խաչերը կը յարէ մայրապետը, Ս. Էջմիածնի խաչեր են, և մենք իրարու կը յանձնենք այս սեւ քարէ խաչերն ու այս նուիրական մատեանը իբր աւանդութիւն մեր Էջմիածնի կողմերէն գաղթականութեան։ Եւ որովհետեւ վարդապետը Ռումանիայէն անդին աշխարհական հագուստով կը պտտէր, կը խնդրեն տեսնել Էջմիածնի վարդապետին դգեստներն ու փակեղը, և երբ դգեստները բերել կուտայ պտղոգիէն, իր հետ չրձկցուցած Ս. խաչն ալ երեւան կ'ելլէ, զոր ձեռքէ ձեռք կը յարիւտակեն և հայու խաչ, Էջմիածնի խաչ է ըսելով կը համբուրեն ու կը հոտոտեն. ինչն ևս պէտք եղած խրատականներն ու պատուէրները տալով մայրապետներուն, մանաւորապէս օր մը ի ներկայութեան Արքեպ.ին և խուռն բազմութեան իր վարդապետական աքեմովը Լեմպերկի մայր-եկեղեցւոյ մէջ հոգւոյց կը կարդայ հանդուցեալ հայ պապերու համար և քարոզ մ'ալ կը խօսի եկեղեցւոյ մէջ, պատուիրելով որ իրենց անունը և հայ եկեղեցին չի մոռնան։ Ծերունի ալեզարդ արքեպ.ին խնդրանքովն և թախանձանքովն է որ այս կէս մը հոգեւոր հանդէսը կը կատարուի՝ և ոչ թէ արարողութիւնը։

Լեմպերկի մէջ Էջմիածնի վարդապետը բուռան պատուոյ և յարգանքի տարիայ դառնալով Վիեննա կը դիմէ։ Հայ վաճառականներու հրաւէրն համաձայն։ Կովկասցի Դաշիմտեանց, ռուսական կառավարութեան քաղաքային հիւղի մեծ պաշտօնատար, որ Բարլասրատի ջերմեռներեռ դասած է եղեր իր անձը դարմանելու, կ'տարիպուն յաւելանապէս մնալ հոն, և իր վերջին վարդեսներուն փափաք կը յայտնէ հաղորդուելու։ Շուրջը դանուողներ անմիջապէս կը դիմեն Վիեննայի Մխիթարեանց և կը յայտնեն իրենց փափաքը, սակայն չնորհնակ հայրերը կը մերժեն առարկելով որ կաթոլիկ չէ, և «եթէ կաթոլիկութիւնն ընդունի պատրաստ ենք ձեր կամքը կատարելու» կը պատասխանեն։ Խեղճ Դաշիմտեանց ի զուր հաղորդին կ'ապաւէ և երբ բարեկամները եղելութիւնը կը պատմեն,

—Ո՛չ ո՛չ, կը հեւայ, եկեղեցիս չեմ կարող ուրանալ։ և չերկարեմ, իր քովիկը սպասաւորող Հայէն կը խնդրէ իրեն համար սրտանց աղօթել, ինքն ևս երեսը կը խաչակնքէ Հայր մերը արտասանելով և այսպէս կը պատրաստուի մահուան, որ չուշացաւ։ Ցուղարկաւորութիւնն ևս կատարելու կը դժկամակին Մխիթարեանք քանի որ կաթոլիկ չմեռաւ։ Հետեւապէս առանց կրօնական արարողութեան ծառաները կը թաղեն խեղճ մարդը։

Մելքիսեդեկ Հայր սուրբ 8—10 օր վերջ հասած էր Վիեննայ և ըստ եկեղեցական օրէնքաց հոգեհանգիստ կատարելով իր շունչը Մխիթարեանց վանատունը կ'առնէ։ Թէև պատուով կ'ընդունին զինքը Ցիսուսի բանիբուն աշակերտները, բայց Մուրատեանց հիւանդոցին մէջ ամէնուն երեսն ի վեր կարեւորը կը խօսի և կ'աղօթէ որ քրիստոնէական, կրօնական համերաշխութիւն և եղբայրակցութիւն տիրապետէ կաթոլիկ վարդապետներու սրտին և կը վերջացնէ սա եղբայրացութեան յանդելով որ՝ եթէ Ցիսուս դիտնար որ իր քարոզած սիրոյ հաւասարը այսքան պիտի դատապարտուէր և փոխանակ կրօնական սիրոյ. ատելութեան ոգի պիտի մնացանէր, վազ կանցնէր մարմին առնելով աշխարհ գալէ. «Արի առիք և Արի տուքը կ'երեւայ թէ ձեր աւետարանին մէջ չէ գրուած» ըսելով դուրանք կը կեղծէր, առանձին դուրս ելլելուն պէս անձնատուր կ'ըլլար հաճոյքներուն, որոնց ալ հիմա չատ չէր մատնակցեր Շաւարշ, քանի որ հասկըցնելու չափ ֆրանսերէն սորված էր հանքատէրը։

Տարին կը մօտենար Շարամով ամուսնիներուն Բարիզ հասնելը, տիկնին՝ եղբօրը ուղղած հրաւէրը անհետեւանք մնացած էր. անոր համար որ գինեմոյ սրիկան իր ճաչակին յարմար կեանք մը կը վարէր Պաքուի մէջ, ամէն կարգի սարսուռներ, զեղխութիւն, անսանակութիւն արձակ համարձակ գործելով ու պէտք եղած տեղն առատ դրամ սատանալով քեռայրին վաճառատունէն։ Ուստի վախնալով որ այս վիճակը պիտի չկրնայ շարունակել Բարիզի մէջ, մանաւանդ չկրնալով բամեռիլ անարդ ընկերներէն, ինչ կարեւորութիւն չէր տուած քրոջը հրաւէրին, ոչ իսկ նամակով մը պատասխանած էր անոր, չկրնալով ժամանակ գտնել գինիէն ու տարին զբօսանքներէն։

Տիկ. Շարամով՝ ամուսնոյն անհաշիւ ընթացքին առջեւ անուղղակի թռմբ մը քաշելու դիտումով՝ երկրորդ նամակ մ'ալ գրած էր եղբօրը, ա՛լ աւելի հրապուրիչ գոյներով նկարագրելով Բարիզը, զոր միայն վայելելու համար հրաւիրած էր զայն որ առանց դանդաղելու ելլէ գայ։ Սրիկան այս անգամ չկրնալով անտեսել քրոջը թախանձագին հրաւէրը, նաև Պոլիս եկած էր Օր. Շարամովի կացութիւնը հասկընալու և անկէ ետք ճամբան չարունակելու համար։ Պոլսոյ մէջ պարապ տեղը մէկ քանի օր մնացած էր հետը Մելինէի, ո՛չ Բերայ, ո՛չ Վոսփորի գիւղերը և ո՛չ ալ Կղզիները չէր կրցած գտնել զայն, անոր համար որ Օր. Շարամով Իւսկիւտարի ծայրը քաշուած՝ բոլորովին առանձնացած կեանք մը կ'ապրէր միանձի Սեփոնի դրացնութեամբը միայն գոհանալով, որուն չնորհիւ առիթ կ'ունենար ամէն օր հոգեհատորը Սիրարփին տեսնելու և անոր վրայ մտէն հսկելու։

Վրացին Պոլիսէն ուղղուած էր դէպ ի Բարիզ, և առաջ մը երբ դեռ երկու ամուսինները իրենց ենթասեռնակէն չէին իջած, դռնապանը Շաւարշի ներկայանալով,

—Տարօրինակ օտարական մը եկած է և ձեզ այցելել կը փափագի, ըսաւ։

—Ներս մտցուր, պատասխանեց երիտասարդը և երկու վայրկեան ետքը ներկայացաւ Վրացին, որ ճշմարտապէս տարօրինակ երեւոյթ մը ունէր. երեսակայեցէք մեր թուրքմանցիներուն ամէնէն կոշտը որ եւրոպական լաթի հագուած ներկայանայ, և կ'ունենանք կատարեալ տիպարը Վրացիին։

Շաւարշ թէեւ չէր ճանչնար զայն, սակայն հասկնալով որ Կովկասցի է, անմիջապէս լոբ տուաւ երկու ամուսիններուն, որոնք երբ վար իջան ու սրիկան այս ծաղրելի վիճակին մէջ տեսան, քարացած մնացին։

Տիկինը սիրազեղ դուրգուբանքով մը համբուրեց զայն. իսկ Շարամով դժգոհութիւն արտայայտող յուրա ժըպիտով մը,

—Այս ո՞ր հով փչեց, հարցուց, խելքիդ ի՞նչ փչեց որ եկար։

—Բոյրս, քեռորդիս, քեռայրս կարօտցայ եկայ, ըսաւ Վրացին, դուք մեզ չէք կարօտնար, բայց մենք ձեզ կը կարօտնանք։

—Ապրի՛ս, ըսաւ հանքատէրը երգիծանքով մը. է ինչ կայ տեսնենք Պաքուի մէջ։

—Ինչ պիտի ըլլայ, գիտցածնուդ պէս է, ամէն բան առատ, միմակ սակ չկայ։

—Սակին նեղութիւնը ամէն օր կայ ու կայ, պատասխանեց հանքատէրը, մեր մարդիկը ինչ կ'ընեն։

—Ուտող ուտողի, խմող խմողի, ինչ պիտի ընեն, անոնց կեանքը, հանգստութիւնը մարդ չունի աչքարին վրայ։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳԵՐԳՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 191

ԿՆՃՈՒՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

Վ. ՔԻՊ
ՏՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

—Լեղուդ կ'ըսէ բայց սիրտդ չըսեր, յարեց կինը դգուելով ամուսինը, դիտես որ ես բաւական խելք ունիմ գըլխուս մէջ, և եթէ ամուսնոյս դէմ մեղանչելու ստորնանամ, այնչափ տխմար չեմ որ անոր աչքին առջեւ գործեմ, միթէ պատիւը չճանչցող կիներու համար միջոցնե՞ր կը պակսին. անմեղ մէկ ակնարկս գայրոյթի պատճառեր է քեզ. ուրախ եմ այդ մասին, անոր համար որ եթէ մէկ կողմէն վշտանալդ սիրոս կը կեղծէ, միւս կողմէ դիս ուրիշին նախանձելդ ալ կ'ապացուցանէ թէ դեռ քիչ մը սէր ունիս վրաս։

—Իմ սէրս անանկ կեղծ սէրերէն չէ որ, ըսաւ հանքատէրը, չողոքորթութիւն ընեմ, լեղու թափեմ առիւծ. ճշմարիտ սէրը արտաքին ձեւերու չի կարօտիր, անիկայ մարդուս սրտին մէջ պահուած կը մնայ անհրաժեշտ եղած տեղն իր դոյութիւնը ցուցնելու համար։

—Ակա՛ Շարա՛մով, դոչեց ամուսինը, ես ալ այդ անկեղծ սէրն է որ կը փնտռեմ վրադ. տե՛ս ետեւդ ինկեր ասանկ անծանօթ օտար տեղե՛ր եկե՛ր եմ. վիզս ծուռ մի ձգեր, խորհէ՛ որ Ցակոբիկին մայրն եմ. եթէ ուրիշ տեսակէտով արժէք մ'ալ չունենամ, այս պարագան բաւական է կարծեմ որ զիս սիրես։

Վրացուհին այս խօսքերը զովացուցիչ սփոփանք մը պատճառեցին Շարամովի որ սկսաւ նոր սէր մը ու գորով մը մտուցանել ամուսնոյն նկատմամբ։ Խորամանկ կինը առիթէն օգտուելով, սրտառուչ եղանակով մը բացատրեց թէ, ինչպէս սիրոյ կը մոռնոքի այս օտարութեան մէջ, ամուսնոյն դիմքը լքանելն և ուրիշ անարժէք շլխներու հետապնդելը տեսնելով։

Վերջապէս մինչեւ ճաշի ժամանակ հիմովին փոխուեցան հանքատէրին դգացումները, ու Շաւարշ որ Շարամովի՝ ճամբան ցոյց տուած դաղրոյթը տեսնելով ծանր ոճիրի մը հանդիսատեսն ըլլալ կը պատրաստուէր, երկու ամուսիններուն սեղանին վրայ փոխանակած սիրալիր խօսքերը տեսնելով չկրցաւ զարմանքը զսպել ու սկսաւ վանալ Վրացուհին խորամանկութիւնէն։

Ե.

Օրեր անցան, Մասամ Տ'Ամօրիս հակառակ ամառարանքին դեռ չէր յաջողած ներկայացուել Շարամովի։ Շաւարշ նոր պատրուակներով կը յետաձգէր ներկայացնել գեղանի կինը հանքատէրին, վախնալով որ իրեն համար աննպատ հետեւանք կ'ունենայ անոնց բարեկամութիւնը։ Երիտասարդը միւս կողմէ աւաղակութիւնն յանդգնութենէն ալ կը վախնար, գիտէր որ անիկայ ինքն իր ձեռքով կրնար հետապնդել Շարամովի ու զայն պատրաստ ծուղակի մը մէջ ձգել, ա՛նչափ դիւրութիւն ունէր ասանկ խարեբայական դարձուածքներու մէջ. ուստի այս չարիքին առաջքը առնելու համար չարաթը մէկ երկու անգամ երբ հանդիպէր Տիկին Տ'Ամօրիսի՝ նոր սուտ մը կը դարձնէր ու չէր յուսահատեցներ զայն։

Շարամով սակայն, եթէ աւաղակութիւնն չէր ներկայացուած՝ անդին հարիւրաւոր Բարիզեցիներ ճանչցած էր, որոնք ոսկորի հոտ առած գաղանի նման անոր մոլեռներուն չորդի կը դառնային անոնցմէ առատ բաժին ստանալու յուսով։ Այս վաթսունէն ետք մոլորած մարդը պարզապէս խաղալիկ դարձած էր հիմա թեթեւաբարոյ կիներուն ձեռք, առանց կուգար կնոջը հաւատարմութեան ցոյցեր, սէր, գուրգուրանք կը կեղծէր, առանձին դուրս ելլելուն պէս անձնատուր կ'ըլլար հաճոյքներուն, որոնց ալ հիմա չատ չէր մատնակցեր Շաւարշ, քանի որ հասկըցնելու չափ ֆրանսերէն սորված էր հանքատէրը։

Տարին կը մօտենար Շարամով ամուսիններուն Բարիզ հասնելը, տիկնին՝ եղբօրը ուղղած հրաւէրը անհետեւանք մնացած էր. անոր համար որ գինեմոյ սրիկան իր ճաշակին յարմար կեանք մը կը վարէր Պաքուի մէջ, ամէն կարգի սարսուռներ, զեղխութիւն, անսանակութիւն արձակ համարձակ գործելով ու պէտք եղած տեղն առատ դրամ սատանալով քեռայրին վաճառատունէն։ Ուստի վախնալով որ այս վիճակը պիտի չկրնայ շարունակել Բարիզի մէջ, մանաւանդ չկրնալով բամեռիլ անարդ ընկերներէն, ինչ կարեւորութիւն չէր տուած քրոջը հրաւէրին, ոչ իսկ նամակով մը պատասխանած էր անոր, չկրնալով ժամանակ գտնել գինիէն ու տարին զբօսանքներէն։

Տիկ. Շարամով՝ ամուսնոյն անհաշիւ ընթացքին առջեւ անուղղակի թռմբ մը քաշելու դիտումով՝ երկրորդ նամակ մ'ալ գրած էր եղբօրը, ա՛լ աւելի հրապուրիչ գոյներով նկարագրելով Բարիզը, զոր միայն վայելելու համար հրաւիրած էր զայն որ առանց դանդաղելու ելլէ գայ։ Սրիկան այս անգամ չկրնալով անտեսել քրոջը թախանձագին հրաւէրը, նաև Պոլիս եկած էր Օր. Շարամովի կացութիւնը հասկընալու և անկէ ետք ճամբան չարունակելու համար։ Պոլսոյ մէջ պարապ տեղը մէկ քանի օր մնացած էր հետը Մելինէի, ո՛չ Բերայ, ո՛չ Վոսփորի գիւղերը և ո՛չ ալ Կղզիները չէր կրցած գտնել զայն, անոր համար որ Օր. Շարամով Իւսկիւտարի ծայրը քաշուած՝ բոլորովին առանձնացած կեանք մը կ'ապրէր միանձի Սեփոնի դրացնութեամբը միայն գոհանալով, որուն չնորհիւ առիթ կ'ունենար ամէն օր հոգեհատորը Սիրարփին տեսնելու և անոր վրայ մտէն հսկելու։

Վրացին Պոլիսէն ուղղուած էր դէպ ի Բարիզ, և առաջ մը երբ դեռ երկու ամուսինները իրենց ենթասեռնակէն չէին իջած, դռնապանը Շաւարշի ներկայանալով,

—Տարօրինակ օտարական մը եկած է և ձեզ այցելել կը փափագի, ըսաւ։

—Ներս մտցուր, պատասխանեց երիտասարդը և երկու վայրկեան ետքը ներկայացաւ Վրացին, որ ճշմարտապէս տարօրինակ երեւոյթ մը ունէր. երեսակայեցէք մեր թուրքմանցիներուն ամէնէն կոշտը որ եւրոպական լաթի հագուած ներկայանայ, և կ'ունենանք կատարեալ տիպարը Վրացիին։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Պէյրութի սակաւաթիւ հայ գաղութը, ակէ քանի մը սարի առաջ դեռ չունէր դպրոց և աղաքը ստիպուած էին օտար վարժարաններ յաճախել։ Սակայն այս կրթութիւնը ծանր կը նստէր և ծնողքները որոնք իրենց զաւակը կը դրկէին առանձին նախնական կրթութիւնէն, կ'ուզեսային դնել մանկապարտէզ մը ունենալ։ Մանկապարտէզի մը բացումը, հայ ընտանեաց սակաւութեան պատճառով նիւթական դժուարութիւններ ունէր։ Սակայն ծնողքներու այս փափաքին ընկերանալով նաև Պէյրութի ուսումնասէր և պանդուխտ երիտասարդները —ժողովրդական մեծամասնութիւնը վերջիններէն բաղկացած է— պէտք եղած նիւթականը ապահովուեցաւ։

Առաջնորդ Աբժ. Տ. Կարապետ Վ. Տ. Կարապետեան դնահատեց այս անձնուէր ջանքը և նիւթական նպաստի համար, ծնողքներու հետ դիմեց Երուսաղէմի Ամին. Տ. Յարութիւն Պատրիարքին որ իր հայրական հրահանգներէն զատ, իբր քաջալեր և նիւթական մեծ օգնութիւն մը, եկեղեցիի կից և Երուսաղէմի սեփական սրահն ալ, դրաստոցին չէնքին համար չնորհեց։ Հայր Սուրբը՝ իր ուսումնասէր ժողովրդին կրթական յոյսերուն պսակիլը տեսնելով, կրկնապատկեց իր ջանքերը և Հոգաբարձութեան ձեռնտուութեամբ նոր կարգադրութիւններ ըրաւ։ Հիմնադիրը, նորահաստատ մանկապարտէզին տեսչութիւնը յանձնեց իրեն յաջող նորապսակ և անխոնջ Տ. Ներսէս Վարդ. Խապահանին։

Հաղիւ նոր առաջնորդը կ'ստանձնէ այս պաշտօնը, առանց դդալի արդիւնք մը մէջ բերելու, և ահա կարդ մը թերթերու մէջ կը տեսնուին ծանկանուն յօդուածներ՝ որոնք փառասիրական անհանգիստներու յաղորդ տալ կը ձգտէին։

Առաջնորդը, այդ մնապարծ յօդուածներով չի բաւականանալով, իր ապարդիւն աշխատութեանց իբր վարձատրութիւն, լանջախաչ մը կը պահանջէ։ Զեմ գիտեր ինչո՞ւ մեր նորապսակ վարդապետը այդքան կ'ճապաղէ, քանի որ իրմէ աւելի տարիքոտ և ջանասէր վարդապետներ առանց լանջախաչի կը մնան։

Օրերը կը սահէին, և երկու տարուան աշխատութեան արդիւնքը պիտի տեսնուէր հարիւ չարաթէ մը՝ որուն արձագանգները արդէն ականջները լեցուցած էին, ահա խնդիր մը կ'ակսի մեզ դեռատի առաջնորդին և վարժուհիին միջեւ։ Հոգաբարձութիւնը, աշակերտներու չանալուն համար, կ'ուզէր երկսեռ մանուկները տարբեր սրահներ մտցնել։ Սրահներուն վրայի սանդուղքներուն վրայի հայերէն գրերը ցոյց տալով Մելքիսեդեկ վարդապետին, կը պարծենայ աւելցնելով թէ, Հայոց գրերը մեր նուիրական վայրերուն մէջ տակաւին կան և պիտի մնան յաւէտ, ի նշան մեր հայութեան։

Արքեպ.ը պատուելու համար մեր երիտասարդ վարդապետը՝ արքեպիսկոպոսարանի գրադարանը կը պտտցնէ զայն, որուն գրքերուն կէսէն աւելին հայերէն են եղեր։ Նմանապէս զարմանքն ու հիւանդանոցը, ուր զժբաղդաբար հայերէն չաւանդուելուն, դիտողութիւն կ'ընէ ծերունի արքեպիսկոպոսին, որ կը խոստանայ Վիեննայէն Մխիթարեան վարդապետ մը հրաւիրել հայերէն դասաւանդութեան համար։ Արքեպ.ը իր այցեւտանքը տալով մեր վարդապետին, կ'առաջարկէ իրեն անդամ մըն ալ Հայ. Մայրապետանոցը այցելել, որովհետեւ առանց արքեպիսկոպոսի հրամանին թոյլատուութիւն չկայ եղեր Մայրապետանոցը պտտելու։ Հայր սուրբը կ'երթայ և կը զարնէ վանքին դուռը, մայրապետ մը գալով կը հարցնէ թէ ինչ կ'ուզէ։

—Էջմիածնի վարդապետ եմ և եկայ այցելելու ձեր վանքը, կը պատասխանէ։

Մայրապետը Էջմիածին անունը լսելուն պէս, առանց հարցնելու թէ, արտօնութեան քարթ ունի՞ք, կը բանայ դուռը և մաղելով իր կոյս քոյրերուն մօտ՝ կ'աւետէ անոնց Էջմիածնի վարդապետի մը գալուստը, ամէնքն ալ իր շուրջը կը հաւաքուին։ Էջմիածին բառը քանի մը անգամներ կը յիշեցնէն իրենց բերանին մէջ և մարդպետներէն մի քանին կ'երթան վանքի սրահարանէն իրենց գիրքերուն մէջ պահած մագաղաթէ խաչեր կը բերեն և լալով ցոյց կուտան Էջմիածնի վարդապետին իրենց հօրենական այս յիշատակը, զորս իբր անգին գանձեր պահած են։

—Այս սեւ խաչերը կը յարէ մայրապետը, Ս. Էջմիածնի խաչեր են, և մենք իրարու կը յանձնենք այս սեւ քարէ խաչերն ու այս նուիրական մատեանը իբր աւանդութիւն մեր Էջմիածնի կողմերէն գաղթականութեան։ Եւ որովհետեւ վարդապետը Ռումանիայէն անդին աշխարհական հագուստով կը պտտէր, կը խնդրեն տեսնել Էջմիածնի վարդապետին դգեստներն ու փակեղը, և երբ դգեստները բերել կուտայ պտղոգիէն, իր հետ չրձկցուցած Ս. խաչն ալ երեւան կ'ելլէ, զոր ձեռքէ ձեռք կը յարիւտակեն և հայու խաչ, Էջմիածնի խաչ է ըսելով կը համբուրեն ու կը հոտոտեն. ինչն ևս պէտք եղած խրատականներն ու պատուէրները տալով մայրապետներուն, մանաւորապէս օր մը ի ներկայութեան Արքեպ.ին և խուռն բազմութեան իր վարդապետական աքեմովը Լեմպերկի մայր-եկեղեցւոյ մէջ հոգւոյց կը կարդայ հանդուցեալ հայ պապերու համար և քարոզ մ'ալ կը խօսի եկեղեցւոյ մէջ, պատուիրելով որ իրենց անունը և հայ եկեղեցին չի մոռնան։ Ծերունի ալեզարդ արքեպ.ին խնդրանքովն և թախանձանքովն է որ այս կէս մը հոգեւոր հանդէսը կը կատարուի՝ և ոչ թէ արարողութիւնը։

Լեմպերկի մէջ Էջմիածնի վարդապետը բուռան պատուոյ և յարգանքի տարիայ դառնալով Վիեննա կը դիմէ։ Հայ վաճառականներու հրաւէրն համաձայն։ Կովկասցի Դաշիմտեանց, ռուսական կառավարութեան քաղաքային հիւղի մեծ պաշտօնատար, որ Բարլասրատի ջերմեռներեռ դասած է եղեր իր անձը դարմանելու, կ'տարիպուն յաւելանապէս մնալ հոն, և իր վերջին վարդեսներուն փափաք կը յայտնէ հաղորդուելու։ Շուրջը դանուողներ անմիջապէս կը դիմեն Վիեննայի Մխիթարեանց և կը յայտնեն իրենց փափաքը, սակայն չնորհնակ հայրերը կը մերժեն առարկելով որ կաթոլիկ չէ, և «եթէ կաթոլիկութիւնն ընդունի պատրաստ ենք ձեր կամքը կատարելու» կը պատասխանեն։ Խեղճ Դաշիմտեանց ի զուր հաղորդին կ'ապաւէ և երբ բարեկամները եղելութիւնը կը պատմեն,

—Ո՛չ ո՛չ, կը հեւայ, եկեղեցիս չեմ կարող ուրանալ։ և չերկարեմ, իր քովիկը սպասաւորող Հայէն կը խնդրէ իրեն համար սրտանց աղօթել, ինքն ևս երեսը կը խաչակնքէ Հայր մերը արտասանելով և այսպէս կը պատրաստուի մահուան, որ չուշացաւ։ Ցուղարկաւորութիւնն ևս կատարելու կը դժկամակին Մխիթարեանք քանի որ կաթոլիկ չմեռաւ։ Հետեւապէս առանց կրօնական արարողութեան ծառաները կը թաղեն խեղճ մարդը։

Մելքիսեդեկ Հայր սուրբ 8—10 օր վերջ հասած է

ներու բաժնել և ասոր համար պէտքն զգալի էր աւելի կարող և իրազեկ վարժապետի և վարժուհիի մը։ Կը դիմենք Պոլիս։ Այս լուրը վարժուհիին, Օր. Արմաւենի Փափազեանի անունը կը հանի որ բարկացած կ'որոշէ մանկապարտէզը լքել և դասախօսել իր տան մէջ։ Կը դիմէ առաջնորդարան ու կրթեալ անհատի մը և վարժուհիի մը սնվայել չարժու

կերակցութեամբ, զոր կատարեցին մեծ յաղողութեամբ, իրական հաճոյք մը պատճառելով ծնողքներուն, իրենց սիրուն չարժուձեւերովը ու խնդուն երգուածքովը։

Այս փոքրերուն ընդ մէջ Մանկապարտէզին Հիմնադրուհին՝ Տիկին Երանուհին կարդաց դաստիարակութեան մասին առողջ մտածումներով լեցուն ուղերձ մը, ճշտելով մանկավարժին պաշտօնին սահմանը։

Փոքրերուն աւարտումէն ետքը, հանդէսը փակուեցաւ Մկրտիչ Արքեպսկ.ի պահպանիչով։

Ուրախալի է տեսնել որ, մանկավարժութեան գեղեցիկ բարձր ըմբռնումներովը տոգորուած դաստիարակուհի մը՝ իր շուրջը կը հաւաքէ ծաղիկները տուներուն, և իրեն խէալ կ'ընտրէ անոնց դաստիարակութիւնը։

Արդէն բոլորովին անհատական ջանքերով զուլուս հանուած այդ ձեռնարկին յարատեւութիւնը, ապացոյց մըն է թէ, ո՛ր ատենան մեծ եռանդով մըն է փարած անոր հիմնադիրը իր գործին, և ո՛ր ատենան յաջող վիճակ մը կը ներկայացնէ այդ Մանկապարտէզը, զոր պէաք է քաջալերել գիտնալ։

ՆԱՒԱՐԻՆՈՅ Վաղվաղեան աղջկանց վարժարանին մէջ վայելուչ շրջանով տեղի ունեցաւ Մանկապարտէզի հանդէսը, նախագահութեամբ թաղին քաղաղչի Տ. Տաճատ Վրդ.ի։ Ներկայ էին Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Սիմոն էֆ. Զալուքճեան և Յարութիւն էֆ. Ֆերէտեան, Սամաթիոյ աղքատախնամին անդամները, վարժարանին կրթական մասնախումբը, և երկրորդ բազմութիւն մը։ Հանդէսը բացուեցաւ Համիսի քայլերգով զոր ներկաները ունկնդրեցին յոտնկայս։ Ցետոյ կրթական մասնախումբին անդամներէն Սիմոն էֆ. Գամչեան կարդաց վարժարանին տեղեկագիրը, որով յառաջիկայ տարեմուտին մէջին առաջին և երկրորդ կարգերուն աւելցուիլը կ'ուսուցանէր ու Թաղ. Խորհուրդին ու թաղեցիներուն օժանդակութիւնը կը խնդրէր։ Ցետոյ կարդացին մանկապարտէզի փոքրիկներուն երգերը, խաղերը, պարերը, որոնք ախորժալի տպաւորութիւն մը տակ ձգեցին ներկաները։ Հանդէսը փակեց Տ. Տաճատ Վրդ. բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։ Հանդիսականները մեկնելէ առաջ իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին մանկապարտիզպանուհի Օր. Ամնիկ Դարպէկօղլանի որ քիչ ժամանակուան մէջ կրցած էր ծանօթանալի արդիւնք մը ձեռք ձգել։ Կ'իմանանք թէ թաղին Թաղ. Խորհուրդը և կրթական մասնախումբը յառաջիկայ տարեշրջանին պիտի կազմեն թաղին մէջէն պատուաւոր տիկիններէ բաղկացեալ խնամակալութիւն մը որ պիտի հոգէ վարժարանին աղջկանց ձեւագիտութեան և ձեռագործութեան ճիւղերուն։

Ուրախաւոյժ պարագայ մըն է այս, և միւսնոյն ատեն գնահատելի, քանի որ հանգած թաղերու մէջ աղջկանց համար բարձր կրթութենէ մը աւելի անհրաժեշտ է ձեռաբուհուստը։ Ասկէ զատ նորոյթիւն մը ըլլալու համար փափաքող ուսանողներուն պիտի ուսուցուի նուագ։ Կը յուսանք թէ կրթական մասնախումբը պիտի յաջողի իր այս կրթական ձեռնարկին մէջ, քանի որ միայն Եւրոպայի մանկիկի մը տրուած չ morceau մը զարնելու գեղարուեստական յատկութիւնը ո և է երաժշտական գործիքի վրայ, այլ հայ աղեկ մըն ալ կրնայ ընել նոյն բանը, ինչ որ գործնականապէս ալ տեսնուեցաւ Սկիւտարի և Սամաթիոյ աղքատախնամներուն ի նպաստ տրուած ցերեկոյթներուն մէջ։

ՊԻԼԷՃԻԿԷՆ կը գրեն մեզի.—Ազգ. երկսեռ վարժարաններու ամավերջի քննութիւնները նախորդ շաբաթ վերջացան։ Վարդավառի կիրակին վկայականաց և մրցանակաց բաշխման հանդէսը կատարուեցաւ Ս. Թորոս եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Տ. Գրիգորիս Վրդ. Պալաքեանի, որուն շուրջը կը գտնուէին Տ. Եղիշէ Վ. Խաչերեան, Արժ. քահանայ հարք, Թաղ. Խորհրդոյ անդամք, կառավարական պաշտօնեաներ և ուրիշ դպրոցասէր անձնաւորութիւններ։ Բազմաթիւ ծնողքներ և հանդիսականներ փութացած էին։ Երկսեռ աշակերտները յոտնկայս Համիսիկ քայլերգը երգեցին և հանդէսը սկսաւ։ Եկեղեցւոյ սիւներուն վրայ կախուած էին Տրիկին Վ.ի նախաձեռնութեամբ աղջկանց վարժարանին մէջ պատրաստուած 88 կտոր գեղեցիկ և ճաշակաւոր զանազան ձեռագործներ, որոնք նոյն օրը 300 բաժնի վրայ վիճակահանութեան ղրկուելով 1500 դրուշի հասոյթ մը գոյացուցին։ Ցետոյ շրջանաւարտ օրիորդներու և պատանիներու կողմէ թուրքերէն ճառեր կարդացուեցան, երգերով ընդմիջուած։ Պիլէճիկի վարժարանը շուրջ 10 տարիէ ի վեր ընթացաւարտ չէր ունեցած։ Այս տարուան 8 ընթացաւարտները մեծ գոհունակութեան առարկայ եղան։ Ուսանողներու ճառերէն վերջ, անօրէն ուսուցիչը թուրքերէն լեզուով պարզեց վարժարանին վիճակը, ուսման և կրթութեան անհրաժեշտ պէաքը չտեսնելով, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Վեհափառութեան Օգոստ. Կայսեր արեւշատութեան համար. բազմութիւնը ամէնեներով ձայնակցեցաւ։ Հուսկ յետոյ Տ. Գրիգորիս Վարդապետի բարեմաղթութեամբ և Պահպանիչովը հանդէսը վերջացաւ։ Ներկաները Առաջնորդարանին դիմելէն առաջնորդուելով, պղպղակով և օշարակներով մեծարուեցան. ապա գոհ սրտով և քաղցր ապաւորութեամբ մեկնեցան։

Ս. Պօյաճեան

ԻԶՄԻՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեան համաձայն Ազգ. Վարչութիւնը Գ.ր. օր մասնաւոր նամակաւ Ամենս. Մելք. Մուրատեանցի մահուան և յուղարկաւորութեան հանդէսին վերաբերեալ մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդած է Ն. Սրբազնութեան։

—Ազգ. Վարչութիւնը շնորհակալութեան յատուկ նամակներ ղրկած է տեղական օտար թերթերէն Ամալթիայի, Արմենիայի և Լարէֆորմի յարգելի խմբագրութեանց որոնք ոչ միայն իրենց ներկայութեամբ պատուած էին յուղարկաւորութեան հանդէսը, այլ և համակիր տողեր նուիրած իրենց թերթին մէջ ողբացեալ Մուրատեանցի յիշատակին։

—Առաջ. Փոխանորդ Արժ. Տ. Յովհաննէս Քհնյ. Մինասեան՝ ընկերակցութեամբ Թաղ. Ժողովոյ պատուիրեան անդամոց հետզհետէ շնորհակալութեան այցելութիւն տուած է Ցունաց Առաջ. Փոխանորդին, Հրէից Պասամպասին, Հիւպատոսներուն և այն ամէն բարձրաստիճան անձնաւորութեանց որոնք կամ անձամբ ներկայ գտնուած են յուղարկաւորութեան և կամ հանդէսէն յետոյ ցաւակցական այցելութեան եկած են Առաջնորդարան՝ Առաջ. Փոխանորդին և Վարչութեան։

—Ռուսական Դեր-Հիւպատոսը՝ ընկերակցութեամբ նոյն հիւպատոսարանի պատուակալ թարգման Մեծ. Ղուկաս էֆ. Եսայեանի, նոյնպէս Հայ-Հռոմէականաց Դեր. Առաջնորդը Մուրատեանց Սրբազանի մահուան առթիւ ցաւակցական այցելութեան եկած են Ազգ. Առաջնորդարան։

—Անցեալ կիրակի, յուղարկաւորութենէ առաջ, Վարչութիւնը յարմար դատած է Առաջ. Փոխանորդի միջոցաւ հեռագրել Մուրատեանց Սրբազանի եղբօր և ծանուցանել անոր մահուան գոյժը։

—Անցեալ երկուշաբթի, յուղարկաւորութեան հետեւեալ օրը, Կէօմրիւքճեան Սրբազանէն հեռագիր մը կը հասնի Վարչութեան, ծանուցանող թէ քանի մը օրէն ճամբայ կ'ելնէ Իզմիր գալու. Վարչութիւնը նոյն օրն իսկ հեռագիր մը ուղղելով Ամենս. Ս. Պատրիարք Հօր՝ խնդրած է ընդ միշտ յետաձգել Կէօմրիւքճեան Սրբազանի ճամբորդութիւնը։— Ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառած է Պատ. Վարչութեան այս կարուկ ընթացքը հանդէպ Կէօմրիւքճեան Սրբազանի որ թուի թէ Ս. Առաջնորդի մահուան կ'սպասէր ճամբայ ելնելու, մինչդեռ օրեր առաջ՝ հանգուցեալ Սրբազանի փափաքին համեմատ հեռագրուած էր իրեն Իզմիր գալ քահանայական ձեռնադրութիւն կատարելու ձեւին տակ։ Առ այժմ կարելի չէ ճշտել թէ ցոյց տրուած այս անտարբերութեան և դանդաղութեան մէջ պատասխանատուութեան ի՞նչ բաժինին կ'իյնան Պատրիարքարանի և Կէօմրիւքճեանի վրայ...։ Կէօմրիւքճեան Սրբազան ազատ է ուրեմն ուրիշ ծովեզերեայ քաղաք մը ընտրելու օգտագործելու համար, քանի որ ինչպէս կը տեսնենք՝ Ն. Ս. չատ կը սիրէ եղեր ծովեզերեայ քաղաքի մը մէջ Առաջնորդութիւն կամ Պատ. Փոխանորդութիւն վարել, փափաք մը որուն դժբաղդաբար Իզմիրցիներուս կարելի չէ գոհացում տալ։

—Յունարկաւորութեան թափորին մասնակցեցան նաև երկսեռ վարժարանաց սաներէն ու սանուհիներէն մէյմէկ խումբ՝ ձերմակ հագուստներով, ինչպէս և Կրթ. Ընկ. և Աշխատասիրաց Մանկապարէզներու սաները՝ իրենց ուսուցիչներով և վարժուհիներով։

—Ամսոյս 13ին կիրակի օր, քաղաքիս մտիկ արուարձաններէն Դարաթաչի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն ծանօթութեան առթիւ ամէն կողմէ բարեպաշտ ժողովուրդներուն խուռն բազմութիւն մը եկած էր յիշեալ եկեղեցին, ներկայ գտնուելու համար հանդիսաւոր Ս. Պատարագին զոր մատոյց ներդաշնակ երգեցողութիւններու մէջ, տեղին Արժ. Տէր Աբրահամ քահանայ։

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծ. Անտոն էֆ. Գրանճեանի ընդ Ազն. Օր. Աշխէն Տէր Արիստակէսեանի ամուսնութեան առթիւ, փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Մեծ. Կուրտիկեան և Քէչքէքեան էֆէնտիք։—

Մեծ. Խմբագիր,

Ազգ. Վարչութիւնս կը խնդրէ ձեր պատուական թերթին մէջ հրատարակել իւր խորին շնորհակալութիւնն ամէն այն անձնաւորութեանց, որք հաճեցան իրենց ներկայութեամբ վերջին չափ ալ վիճակիս բարեխնամ Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Մուրատեանց Ս. Հոր յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին։

Մնամ Ազօթարար

Առաջնորդական Փոխանորդ

Տ. ՅՈՎՀ. ՔՀՆՅ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

15 Յուլիս 1903

Իզմիր

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

3 Օգոստոս 1903

Ֆրանս. 3% 3% Français)	98 —
Ռէժի (Tab. Turcs)	401 —
Գոնսոլիտ (R. Turque D.)	32 45
Երկաթուղի (Lots Turcs)	129 75
Պանդ Օթթ. (Banque Ott.)	589 —
Թրանսվալ (Transvaal)	96 75

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Վաղիֆէի մէմուրիյէթինի հիւսնի խոֆա էյլէմէքտէ օլմասընա մէպնի, Խարիմիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի գալէմը մախսուս միւարիր մուազինլէրինէն իզզ. Խալիլ Հագգը պէյէ թէրճիմէն Սանիյէ սընֆը միւէմայիզի վէ էվգաֆը Հիւմայուն Մէճլիսի ազասընան սասա. Մէհմէտ Ալի բաշա հազրէթլէրինի մախսուսը ըրիֆ. Ամնի պէյլ Սալիհ,

Խրէմմաթ վէ սասագաթը ճիհէթիյլէ Պէրթէը Դարման բաշա հաֆիտի ըրֆ. Քէմալ պէյէ Սալիհ ըրիֆպէյլերի թէվֆիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐԲԵՐՈՒ ԳԱՆՁՈՒՄԸ.—Սառուցուած ըլլալով որ նաւանգներուն մէջ քաղաքացին և եւրոպական պաշտօնեաները պետական տուրքերը ժողովուրդէն կը գանձեն, բայց վճարումը չեն արձանագրեր, և վերջը նոյն գանձուած տուրքերը ժողովուրդին վրայ պարտք նշանակելով անգամ մըն ալ կը պահանջեն, որոշուեցաւ վերջ տալ այս ապօրէնութեան։ Հետեւաբար որոշուեցաւ որ, եթէ պետական տուրքերը գանձուելէ ետք, անոնց արձանագրութիւնը բաց թողուած և ժողովուրդին վրայ պահանջ նշանակուած ըլլայ, ժողովուրդին պարտքը տոմարներուն մէջ փակուի և պատասխանատու պաշտօնեաներէն, կամ եթէ անոնք մեռած են, անոնց ժառանգորդներէն գանձուի։ Ակնկալ ետք Պետական տուրքերուն գանձման ատեն, արձանագրութիւնները օրը օրին պիտի գոցուին և թերացող պաշտօնեաները պիտի պատժուին։

ԿԱՑՍ. ՀՈԳԱՏՈՒԹԻՒՆ.— Աւմենաֆի հրդեհը։—Երէկ գրած էինք այն մեծ հրդեհը, որ 400 խանութ, 2 խան, 1 մէրտէսէ, 1 մզկիթ և 50 տուն մոխիր դարձուցած էր, Իչէլի մօտ, Արմենաք քաղաքին մէջ։ Արմենաք քաղաքը 150 մէթր. բարձրութեան մը վրայ չինուած է, կէօքսու գետակին հիւսիսակողմը։ Տակէն գետակ մը կ'անցնի ուր սանդուխներով կ'իջնուի քաղաքէն։4000 քնակիչ ունի, ամէնքն ալ Իսլամ։ Վերջին լուրի մը նայելով քաղաքին չուկան ամբողջութեամբ ոչնչացած է. հրդեհը սկսած է երկաթագործի մը խանութէն։ Հրկիզեալները թշուառ վիճակի մէջ են, յանձնաժողովներ կազմուած են նպաստելու համար։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով այս հրդեհը, հրամայեց ամէն միջոց ձեռք առնել հրկիզեալները պատսպարելու և անոնց պէտքերը հոգալու համար։ Նաև հրամայեց որ Կայս. Անձն. Դանձէն վերաշինուին կառավարական պաշտօնատունը, մզկիթը և մէտրէսէն։

ՊԱՊԻՆ ՀՈԴԵՀԱՆԴԻՍԸ.— Անցեալ օր Ս. Եսրրի եկեղեցիին մէջ կատարուած հոգեհանդիստի արարողութեան ներկայ էր Ֆրանսական դեսպանը անձամբ, ինչպէս գրեցինք։ Ն. Վեհափառութեան համար յատկապէս պատրաստած էր ամպհովանի մը բարձրանալի մը վրայ։ Միւս դեսպաններէն ոմանք անձամբ ներկայ չէին, միայն իրենց կողմէ ներկայացուցիչներ ղրկած էին, որովհետեւ, ըստ ընկալեալ սովորութեան չէր եղած եկեղեցիին կարգադրութիւնը։ Ցաչս կաթոլիկ կղերին, առաջին կաթոլիկ Տէրութիւնը Ֆրանսան է։

ՐՈՒՄԻԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Բաշվալայի մէջ 3 նոր քրիստոնեայ ոստիկան-զինուորներ և 20 գիւղապահներ անուանուեցան. 27 ոճրագործներ ձերբակալուեցան։ Բալքանէլէնի մէջ ալ մէկ հեծեալ և 2 հետեւակ քրիստոնեայ ոստիկան-զօրք ընդունուեցան։ Բատվիչայի դաւառին մէջ 23 գիւղապահներ անուանուեցան, որոնց 9ը քրիստոնեայ են։ Բօմանօվայի մէջ ալ 95 գիւղապահներ։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ. — Գրած էինք թէ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր մասնաւոր պաշտօնատարով մը որպիսութիւնը հարցնել Ցունաց Ս. Պատրիարքին։ Ն. Վեհափառութիւն, ի նշան Իր Կայս. բարեհաճութեան, Ն. Սրբազնութեան ղրկեց 100 ոսկի գումար մը։

—Դատական նախարարը որպիսութիւնը հարցուց Պատրիարքին, Կրօնից դիւանէն Սէրվէթ պէյի միջոցաւ։

ԹՈՒՐԳԱՒՈՒԻ Կայս. Պալատն Զինելի քէշկը պիտի նորոգուի Կայս. Իրատէի մը համաձայն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ պատերազմական նախարար գնդ. Սաֆով, նախընթաց օր քննական պատրաստ մը կատարել սկսաւ նահանգներուն մէջ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Խիվը սեպտեմբերի վերջերը Եգիպտոս պիտի դառնայ։

—Միր կ'ըսէ թէ, մօտերս պաշտօնի փոփոխութիւններ, ատենապետի բարձրացումներ և հանգրուան կոչումներ տեղի պիտի ունենան նախարարական բարձր պաշտօնեութեան մէջ։

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ համար, Պետական Խորհուրդէ հրանդ մը պատրաստուց։ Այդ հրանդին համաձայն, ամէն ետք դաւառային թաղապետութիւնները ամէն տարի իրենց կատարելիք ձեռնարկներուն ցանկը պիտի ղրկեն նոյն Խորհուրդին, նախաքննութեան համար։

ԱՏԱՐԱՍՔԱՐԻ վաճառականները, կ'ըսէ Իկցամ, դիմում ըրին, որպէսզի տեղական առեւտուրին զարգացման համար, Անատոլու երկաթուղիի ընկերութիւնը Համիտիյէ կայարանէ մինչեւ Առաքաղար գիծ մը հաստատէ։ Իկցամ կ'ամփոփուցնայ թէ, այդ երկու կեդրոնները իրարու հետ միացած են արդէն երկաթուղիով։

ՕՍՄ. ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ չինութիւնը ուղղակի կառավարութեան կողմէ պիտի կատարուի, ճարտարապետ Վէյտատ պէյի հսկողութեամբ։ Այդ առթիւ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ։

ՀԱՆՐ.—Մէրսինի Ուլաշ գիւղին մօտ երեւան եկած քրոմի հանքին շահագործումը 100 բաժնի վրայ դրուեցաւ. Կայս. թիւնապան Ահմէտ Ալի փաշայի 50 բաժին, Հասան էֆ.ի 40, Տիմիդրի էֆ.ի 5 և Եորղաքի էֆ.ի 5 բաժին։

ԹԱՔԱՎԱՑԻ և Ֆէրիգիւղի կողմերու գետնաբուխ ջուրերը հաւաքելու և ջրամբար շինելու գործողութեանց պիտի սկսուին մօտերս։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիին ընդհ. տնօրէնի օգնական Մ. Հիւմիէն, Գոնեա մեկնեցաւ։

ՊԻԹԼԻՍԻ ռուսական հիւպատոս Մ. Մաչքով Պաղատ փոխադրուեցաւ Մ. Կրունքլովի տեղ, որ Հալէպ փոխադրուեցաւ։

—Իզմիրի ռուս հիւպատոս կարգուեցաւ Բեթերսպուրգի արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարներէն Մ. Իսանով։

ԱՖԻՈՆԻ ԲԵՐԲԸ.— Պաշտօնական վիճակագրութեան մը նայելով՝ Աֆիոնի այս տարուան բերքը 2,200 կողով է՝ սա բաժանումով։—Գոնեա՝ 410, Պրուսա՝ 670, Այտրն՝ 300, Էսկիշիր՝ 320 և Սէլանիկ 500։

ՊԱՃԱՐԱՆՏ.—Որոշուեցաւ որ նահանգներու մէջ երեւան եկած պաճարանտին դարմանման համար ձրի չիճադեղ ղրկուի. իսկ անոնք որ չատ կ'ուզեն, իւրաքանչիւր խողովակիկին 10 փարա պէտք է վճարեն։

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ դեղարաններն ալ տարին երկու անգամ պիտի քննուին, ինչպէս կ'ըլլայ Պոլսոյ մէջ։

ԱՆՆԻԲԱՆԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ.—Գերման հնագէտ տօքդ. Թէոտոր Վիկմանտ, որ օսմ. երկիրներու մէջ հնագիտական խուզարկութիւններ կը կատարէ, Անատոլուի երկաթուղիին չրջակայ աւերակները քննած ատեն, Անքիրայի գերեզմանին քանի մը հետքերը ու բեկորները գտեր է։ Տօքդ. Վիկմանտ հիմա Պոլիս կը գտնուի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Դրած էինք ակից առաջ այն կրկնակ սպիրը որ տեղի ունեցած էր Իզմիրի հայոց թաղին մէջ։ Իզմիրի եղեռնադատ առեանը դատեց այդ ոճրով ամբաստանուած Ցակոբը, Միհրանը ու Կարապետը։ Դատարանը լսելէ ետք վկաները, ցմահ տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Ցակոբը, 1½ տարի բանտարկութեան՝ Միհրանը և ազատ արձակեց Կարապետը։

ՄԵՐԺՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆ.—Եշ. օր ապանութեան փորձ մը կատարուեցաւ Սելանիկի մէջ, Բօմէրթալ Բօմբէնիի անօրէն Մ. Ժաղէֆ Միւրախիի դէմ։ Մարքօ անուն դատարկապորտ մը, քանի մը անգամ վերոյիշեալին դիմած էր գործ մը հայթայթելու համար վարչութեան մէջ։ Միւրախի մերժած էր։ Այսպէս Մարքօ նոյն օրը փողոցը հանդիպած ըլլալով, քաշեց դաշոյնը և կուրծքը մխեց անոր։ Մ. Միւրախիի մահը անխուսափելի էր, եթէ լեցունկեկ թղթապանակ մը չունենար գրպանը, որուն դալով դաշոյնը, հարուածը վրիպեցաւ։ Ոճրագործը որ փախած էր ձերբակալուեցաւ։

ՈՃԻՐ.— Խասգիւղի բնակիչներէն Ջրանկիր Թանաշ և Յովսէփ, առջի գիշեր ժամը 1½ին ատենները, Խալեմը ելլու, fkor Նիքօլիի գինետան մէջ սկսան գինովնալ։ Այս միջոցին կռիւ մը սկսաւ մէջերնին։ Յովսէփ քաշելով դաշոյնը մխեց Թանաշի կողը և փախաբայց քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։

ԱՌԶԻ օրուան փոթորիկին և տեւաստաբին առն, Ուզուն Զայրէն անցնող սայլի մը եղերը խրտչեցան և սկսան վազել։ Կառքը կտոր կտոր եղաւ։ Հաղիւ կարելի եղաւ զսպել անասունները։ Իսկ կառավարը Սայիտ պիտի խղդուէր եթէ օգնութեան չհասնէին։

ԱԽԱՂԱԿ.— Տիարպէքիրի դաւառական Թերթը կը ծանուցանէ թէ, նշանաւոր աւազակ Թիմս և 35 ուրիշ չարագործներ ձերբակալուած են։

ՀՐԴԵՀ.— Սըվազի չուկային մէջ, յուլիս 11ին երկաթագործ Մարգոս անցի Ցակոբ աղայի խանութին հրդեհ ծագելով, 7 խանութներ այրեր են։ Հրդեհը առաջ եկած էր ծխնելոյզէն ելած կայծերէն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԺԵԵՈՒՂԸ.— Դասրմ Փաշա բնակող Եանքօ անուն մարդ մը ամէն օր Բեյա երթալով Ա. Նասուլլի ճաշարանէն ոսկորները կ'առնէր ծախելու։ Առջի առտու ալ գնաց. խոնարաբը կտոր մը կերակուր ալ տուաւ բայց Եանքօ տուղթի մը մէջ դրաւ։ Եանքօ Դասրմ Փաշա դարձաւ. կերակուրը կնոջ մը տուաւ և թուղթը ոսկորներու ամանին մէջ նետեց։ Բիչ վերջը Նիսիմ անուն հրեայ մը ոսկորները ծախու առաւ ու մեկնեցաւ։ Պահ մը ետքը ճաշարանին սպասաւորներէն Նիքոլի գալով Եանքօն ձերբակալել տուաւ, վասն զի այն թուղթը որուն մէջ կերակուրը դրուած էր, երկաթուղիի արժեթուղթ մըն էր՝ Նիքոլիի սեփական։ Նիսիմ ոսկորներուն հետ տարած էր թուղթը։ Սակայն ան ալ ձերբակալուելով յայտարարեց թէ, ինք միայն ոսկոր գնած էր։ Քննութիւնները կը շարունակուին։

«Ատամնաբոյժ Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ»
Կարդալ Դ. երես

ՄԱՆԱԾ

Բամպակի գինը այս վերջին շաբթուն, նախորդ շաբթուներուն նման փոփոխական վիճակ մը չունեցաւ, միեւնոյն և անփոփոխ մնաց. այսինքն 6.70 բէնս։

Մանածի վրայ, հոս, Պոլսոյ հրապարակը այնչափ գործ չի կայ։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

	Կանխիկ Նէթ Լ. Օ.	
Եէտիգուլէ Ա. վաթէր թիւ 4	30	
» Բ. »	29	
Իզմիր վաթէր »	33½	
» էքսթրա »	36½	
Սելանիկ վաթէր »	32-32½	
	(61 օր պայման կամ 2% գեղչ կանխիկ)	
Իտալական վաթէր	4-14	32—33
» էքսթրա	12-14	39—42
» »	18-24	44½-45½
» վաթէր	20	45—46
Պելժիական Ա. »	4-14	29
» Բ. »	4-14	28
Պոլսայ »	4/10	28½—29
Անգլիական էքսթրա	12-14	42—45
» »	18-24	49—50
» վաթէր	20	49—50
Իտալական. կարմիր վաթէր	20	64—65
Զուիցերական » »	20	66—67

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ
ՕՍՄ. ՔՕՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	34.35½
Ամէնէն բարձր գինը	35.—
» վար գինը	34.30

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	126.50
Երէկուան բարձր գինը	127.¼
» վար »	126.
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	266.
Բարսի	504.
Լորիում	83.
Ղանք Նաս. Կրէս.	423.

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 102

Վայրենիներուն Նահապետը

ՎԷՊ

ՀԱՄԲԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՍՐԿԱՏՆԵՐՈՒ

62.

Ելիր՝ ելիր դէմ

Անքացարերի արտայայտութեան մը ժպիտը երեւցաւ խոյն Անթիմաուէլի շրթանցը վրայ, որ դառնալով Հնդիկին, նշան մը ըրաւ։

Ցեւոյ զօրավարին—վայրկեան մը սպասեցէք, ըսաւ։

Զօրավարը խնդարհեցաւ առանց պատասխանելու։

Տասը վայրկեան եւս քիչ, Հնդիկը ներս մտաւ, հետը բերելով Օքաղ պատերազմիկ մը որ իրեն հետ սեղան մը կը բերէր։

Այս սեղանին վրայ Անթիմաուէլը-ոնն՝ թուղթ գրիչ և մելան դրաւ, որուն ի տես զօրավարը գոչեցաւ։

Ո՞րիկէց և ինչպէ՞ս Օքաղները կրցած էին ասոնք ձեռք ձգել, չէր կրնար դուշակել։

Անթիմաուէլ առաւ գրիչ մը, և մելանիսանոցին խողովով անոր հետ։

—Տէրդոյն դէմքերը, ըսաւ, շատ հմտութիւն ունին, անոնք մեղմէ, որպէս Հնդիկներնէս շատ աւելի լաւ գիտեն, եղբայրս չի կասկածիր անշուշտ թէ ապտակամարթներու հետ բարեկամացայ ես ու ճանչցայ անոնց բարքերը, այդ մարդիկը իրենց մտածումները գրի առնելու արուեստը ունին, թող եղբայրս առնէ այս գրիչը ու կրնայ բանծները հոս, այս թուղթին վրայ, ըսաւ։ Այն ատեն, որովհետեւ ես պիտի սահմի այս թուղթը, հոգը չը պիտի ասի իր խօսքերը, և եթէ որ մը մուտայ զանոնք, կարելի պիտի ըլլայ մեկնել անոր։ Թող որ, իմ ուղածս զինքը ցրտացնելու ո և է նպատակ չունի, ապիտակամարթները միշտ այսպէս կը գործեն։

Զօրավարը ձեռք առաւ գրիչը, և մելանին մէջ թաթիսեց։

—Զրահեանս եղբայրս իմ խօսքիս հաւատ չընծայեր, ըսաւ, պատրաստ եմ ուղածը ընելու։

—Եղբայրս սիրալ հասկցաւ բանները, պատասխանեց Անթիմաուէլ, ես ամենէն մեծ վստահութիւնը ունիմ իր վրայ, երբեք անիրաւութիւն ընել չեմ ուզեր իրեն, միայն, ես իմ հասարակութիւնս ներկայացնել կ'ուզեմ։ Եթէ որ մը, Իսմինները և Աբսիլմենները խնդրէ հաւիւը խնդրեն այս պայքարին մէջ իրենց մարդոց թափելիք արիւններուն, պիտի գնահատեն այն ատեն իմ ընթացքս երբ ես իրենց ցուցնեմ այս fojlին որուն վրայ եղբօր անունը նշանակուած պիտի ըլլայ։

Տօն Բանքօ տեսաւ որ խուսափիլ չը կար իրեն, ըմբռնեց Թէ աւելի ապէկ էր գործադրել, հետեւաբար դառնալով Անթիմաուէլին, ժպտելով ըսաւ,

—Շատ աղէկ, ձեր ուզածը թող ըլլայ։

Թօքին խնդարհեցաւ։

Զօրավարը թուղթը առաւ քանի մը տող գրեց և սորագրեց։

—Սա, ըսաւ, ինչ որ կը պահանջէիք։

—Լաւ, պատասխանեց Անթիմաուէլ թուղթը առնելով։

Ու ադին, անդին դարձուց ի զուր կարենալ գտնելով հոն իր փնտռածը։

Տօն Բանքօ և Մարիա զինքը կը դիտէին ուշադիր։

Վարիեան մը յեսոյ, Անթիմաուէլ նշան մը ըրաւ Հնդիկին որ դուրս ելաւ ու ներս մտաւ անմիջապէս իր բարեւութիւնս ներկայացնել կ'ուզեմ։ Եթէ որ մը, Իսմինները և Աբսիլմենները խնդրէ հաւիւը խնդրեն այս պայքարին մէջ իրենց մարդոց թափելիք արիւններուն, պիտի գնահատեն այն ատեն իմ ընթացքս երբ ես իրենց ցուցնեմ այս fojlին որուն վրայ եղբօր անունը նշանակուած պիտի ըլլայ։

Տօն Բանքօ տեսաւ որ խուսափիլ չը կար իրեն, ըմբռնեց Թէ աւելի ապէկ էր գործադրել, հետեւաբար դառնալով Անթիմաուէլին, ժպտելով ըսաւ,

—Շատ աղէկ, ձեր ուզածը թող ըլլայ։

Թօքին խնդարհեցաւ։

Զօրավարը թուղթը առաւ քանի մը տող գրեց և սորագրեց։

—Սա, ըսաւ, ինչ որ կը պահանջէիք։

—Լաւ, պատասխանեց Անթիմաուէլ թուղթը առնելով։

Ու ադին, անդին դարձուց ի զուր կարենալ գտնելով հոն իր փնտռածը։

Տօն Բանքօ և Մարիա զինքը կը դիտէին ուշադիր։

Վարիեան մը յետոյ, Անթիմաուէլ նշան մը ըրաւ Հնդիկին որ դուրս ելաւ ու ներս մտաւ անմիջապէս իր

հետ ունենալով երկու պատերազմիկներ որոնք անոնց մէջտեղը առաջնորդեցին Շիլիցի զինուորը մը։

Զինուորը չէր կրցած հեռուել իր ընկերներուն, իր ստացած վերջին պատճառաւ, ժպտելով էր ու մոլորուն ակնարկներ կը նետէր բոլորտիքը։

Անթիմաուէլ ժպտեցաւ։

—Մօռօ Ուինքա, ըսաւ անոր, կրնա՞ս բացատրել այս թուղթին վրայ գրուածը։

—Ի՞նչ, պատասխանեց զինուորը, որ չէր հաւնիր խնդիրը։

Զօրավարը խօսք առաւ այն ատեն։

—Անթիմաուէլը քեզի կը հարցնէ թէ կարդա՞ս ըսաւ։

—Այո, տէր, յարեց վիրաւորեալը։

—Լաւ, ուրեմն բացատրէ ըսաւ Անթիմաուէլ, ու թուղթը անոր յանձնեց։

Զինուորը դայն առաւ, մատներուն մէջը դարձուց ու դարձուց։

Յայտնի էր թէ այս խեղճը չէր գիտեր թէ ինչ կ'ուզէին իրմէ։

Զօրավարը նշան մը ընելով կեցուց Անթիմաուէլը, և դառնալով զինուորին։

—Բարեկամս, ըսաւ, քանի որ կարդալ գիտէք, հաճեցէք խնդրեմ այս թուղթին վրայ գրուածը բացատրել մեզի։ Ձեր ուզածն ալ այս չէ՞, Անթիմաուէլ։

Այս վերջինը գլուխը թօթուեց հաւանութեան նշանով մը։

Զինուորը որուն սոսկումը հանդարտած էր քիչ մը, զօրավարին մատնանշեան չնչաչէն, հակցաւ վերջապէս թէ ինչ կ'սպասէին իրմէ։ Ակնարկ մը նետեց թուղթին վրայ և դողդողցող ձայնով մը հետեւեալը կարդաց։

«Ես սառարդեալս, Տօն Բանքօ Պիւսթամէնթէ, զօրավար, խօսք կուտամ Անթիմաուէլին, երեն ընդունել Վալտիվիլ նահանգը, Քօնէգիսիէն մինչեւ Թալքա, եթէ Անթիմաուէլ, իր մարդոցը միջոցաւ, օգնէ ինձի ու վերահաստատէ իմ կրօնացուցած իշխանութեանս մէջ և միջոցները ապէ ինձի ցատատ պահելու դայն իմ ձեւքերուս մէջ։ Եթէ այս պայմանը չը գործադրուի Անթիմաուէլին կողմէ այս թուակէն սկսեալ ամսուան մը մէջ, ներկայ գրութիւնս առ ոչինչ պիտի համարուի։

Տօն բանքօ Պիւսթամէնթէ

Երբ զինուորը կը կարդար, Անթիմաուէլ, անոր ուսին վրայ յենած, կը թուէր ինքն ալ կարդալ։ Երբ վերջացուց անիկա, անմիջապէս քաշեց առաւ թուղթը ձեռքէն, և դայնը մեկեց անոր սիրոյը։

(Շարունակելի)

Ա Զ Դ

Բալանթարեան միջնակարգ, երկսեռ, գիշերօթիկ և ցերեկեայ վարժարանն ի Պրուսա՝ մուտ գործելով իր 14դ տարեշրջանն՝ պիտի վերաբացուի առաջիկայ Օգոստոսի 20ին։

Այս կրթական հաստատութիւնը, որ գերմանական Հերպարթ-Ցիլլերեան նորագոյն մանկավարժական դրութեամբ կ'ընթանայ, բացի հայ, թուրք, ֆրանս. և գերման լեզուներէն, կ'աւանդէ բոլոր այն ուսմունքն և գիտութիւնքն, որք միանգամ ընդունուած են գերմանական իրական վարժարանց (Realschule) մէջ։ Ցատուկ խնամք կը տանի գեղարուեստի ճիւղերուն և մանաւանդ Բարոյական կրթութեան։

Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 20 օսմ. ոսկի, երկու հարազատ եղբարց համար 18ական ոսկի, իսկ որոց համար 15 ոսկի, միւս վեցամսեայն կանխիկ վճարելի։

Դիմել, Պրուսա, Տնօրէնութիւն Բալանթարեան վարժարանի 5—2

Պրուսա, 14 Յուլիսի 1903

Plaques JOUGLA

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉՆԵՐ, ԱՐՈՒԵՍԱՍԻՐՆԵՐ
ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՄԻՄԻԱՅՆ
ԺՈՒԿԼԱՅԻ ԲԼԱՔՆԵՐԸ
որոնք ամիսարեւի լաւագոյն բլաքներն են։ 9

ՏԵՂԱՓՈՒՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. Մարտիրոսեան
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
Հերա, Սու-Թէրազի Փողոց, թիւ 4 (Թոզաբլեան սրճարանի դիմացի փողոցին մէջ)։
ԿԸ ԴԱՌՄԱՆԷ ամէն տեսակ ակռայի և լինքի հիւանդութիւնները, փոխած ակռաներու ամենատատակ ցուերը վայրկենապէս կատեցնելով քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածելու պայմանաւ։
ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ակռի, բլաթինի և քաուչուքի վրայ դուրս, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։
ՀՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փոխած և կոտրած ակռաներու բեմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ակռիէ ագրաւոններ։
Շատ փոխած ակռաները և լինքերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9էն 5 (Ք. Ե.), կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։
ԾԱՆ.— Ակռի առաջ գտնուած տունս ուրիշի մը կողմէ վարձուած ըլլալով, չփոխութեանց տեղի չտրուելու համար հրապարակաւ կ'աղդարարեմ թէ, դիմամատոյս ընդարձակ ՍՈՒ ԹԷՐԱԶԻ ՓՈՂՈՑ փոխադրուած է և հրապարակի վրայ ուրիշ մատնանիշ ՉՈՒՆԻ։

ԵՐԱԺՇՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ
ՋՈՒԹԱԿԻ ԴԱՍ
ԱՀԱՐՈՆ ԷՖ. ՄՍԼԵԱՆ
Ջութակի ծանօթ և տաղանդաւոր վարպետը որ իր բնակարանը Սկիւտար հաստատած է դիւրութիւն մը տալու համար Մագրիգիւղի իր բազմաթիւ աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն, կը ծանուցանէ թէ, հինգշաբթի կէս օրէն մինչեւ ուրբաթ իրիկուն Մաղրիգիւղ կը գտնուի։
Իր մասին տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Սգամարլ ճաշասէի, Ստեփան էֆ. Թէրզեանի կեդրոնական դեղարանը։
Երաժշտասէրներուն համար ասիկայ յարմար առիթ մըն է օգտուելու երիտասարդ նուագահանին գնահատուած կարողութիւններէն։

ՀԱՄԵՂ, ՄՆԴՈՒԱՐԻՐ ԵՒ ԽՆԱՅՂԱԿԱՆ
ՀՍԿԾ ՄԸ ԸՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
պէտք է դիմել Նորուշեն Գաբրիեանը օրլու խանը գետնայարկ թիւ 23 հաստատուած
ԹԻՒՐՔԻԱ ՃԱՇԱՐԱՆԸ
որ Էսկի Զայթիեէ ճաշասէսիի վրայ հրդեհուելէ ետք, հոս փոխադրուելուս բոլորովին նոր կահ կարասիներով ու գնահատելի բարեխոհութիւններով։
Այս ճաշարանին տէրը Սարգիս ապա՝ արդէն հանրածանօթ իր ազնիւ բնաւորութեամբ ու արհեստին մէջ ունեցած անմրցելի կարողութեամբ, կը գոհացնէ ամէնէն փափկաճաշակ յաճախորդներն ալ։
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՀԱՅԳՈՒՆԵԱՆ
Տարեական երկու կարգերու
Մինչեւ այսօր հրատարակուած աշխարհագրութեանս դասագրքերէն մեծ մասով տարբեր ուղղութեամբ յօրինուած և հեռադրական ու շահեկան ընթերցումներով համեմուած այս գրքոյկը կը յուսացուի թէ աշակերտներուն սիրելի դառնայ։
Գին 3½ ղրուշ, % 20 զեղչ
Կեդրոնատեղին՝ Մեծ Շուկայ, Սբրա Օտայար խան թիւ 26, Փոստարկղ Գրիգոր Խօսկանցի անունակը։ 10—2

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ
ԳՐՊԱՆԻ ԲԱՌԱՐԱՆ
ԼՕ. ՎԱՐԹԱՊԵՏԵԱՆ
որ կը պարունակէ իր մէջ անգլ. լեզուին մէջ գործածուող բառերը, տասութիւնները հայերէն հոմանիշներով, անհրաժեշտ ամէն մարդու՝ իր կատարելութեանը դիւրաստութիւնը և ժամանութեանը համար
ԳԻՆ 8 ՂՐՇ.
Կը ծախսի Պայազիտ Հաւալի գրատունը Գրիգոր էֆ. Շանպազեանի քով։

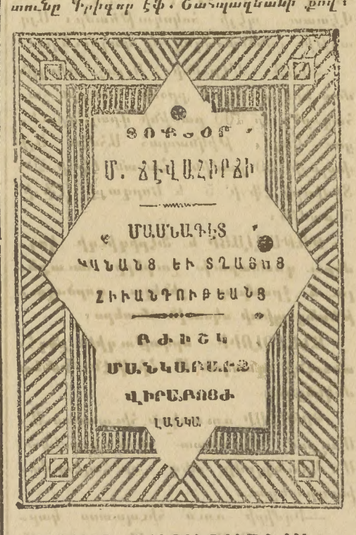

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
Ա.Տ.Ա.Մ.Ն.Ա.Բ.Ո.Յ.Ժ
Պոլիս, Պանչի Գաբու, Պիր Պիր Զեհիտին դիմաց
ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճառիյէ, Տոզրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 3—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զէչիտին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

Ի Լ Ա Ն
319 սէնէօի անոյշ լաղմէսի իշխան միւսայասարեան լիւզում կէօրիւնէն պին 230 քիլօկրամ սէօրթ նէվ օնիմ իլէ պին գուսթու մէօր մօմը վէ Բօսթանխանի իշխան տախի 1500 քիլօկրամ քիւլէ մէօր մօմը միւնագասատա օլուպ, ֆիյաթլարը հատա լաեզընտա կէօրիւլթիկի թագափրաէ իշպու չէՀրը թէմամզան 28ինճի քաղաք էրմէնի կիւնի ինալէի եվվելկէ վէ ֆէլրասը սալը կիւնի 100աէ 5 թէնզիլիկէ գարբը գաթիկէրինին իճրասը մուդարրիր օլմաղլա իմասընա թալիպօլուպ նիւմանէ վէ չէրաբիթինի կէօրմէք վէ տանա վիյասէ թանֆիսլարի ալմագ իսթէյէնլէր եվվել էմրաէ 100աէ 10 հիսապլյա թէէմինաթը նագտիյէ վէ եսխատ Տէրասաէթի թէնգարէթ օսասրյա մուդավէլաթի մուհարիրիլիյինտէն մուատասագ քէֆալէթը գավիյէէրինի համիկէն ճուսասան մատասա պէհէր կիւն թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի մէնիլիսը իսարէսինէ միւրաճաաթ էդէմմէլերի իլան օլունուր։
21 թէմուզ 1319

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ
ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Դուքզաբու 27 եւ Պալի-Փաշա 50
ՃԻՎԱՆ ԷՖ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր երկար փորձառութեամբը արդէն շատերուն ծանօթ ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մըն է, և թէ վերջերս Եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու արհեստին ինչ ինչ կէտերը տեսնել ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութիներն և գործատունը արտնարին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ գտնել հոն հարուստ, անուան ոսնամբութեանց և խրախճանութեանց համար անդամի և եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր չաքարեղէններ, անուշեղէններ և ըմպելիներ, բարիքորի վերարերեալ խմորեղէններ ու ֆիթոն։
Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու % 30 զոնացուցիչ զեղչով։
Բերել տուած է նաև զարդարուն անդուստ ֆանդէզի տաւիներու և թրղթերու մեծ մթերք մը։

ՆԻՔՕԼԱՔԻ ԲԱԲԱՏՕՐՈՒԼՕՍԸՆ
ԽՍԱԼԻՍ ՉԻՑԹՈՒՆ ԵԱՂԸ
ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՑԷ
Հիւրիւմէթ Սէնիյէնէն խմիրդար մախասարը հաիլ երգանիրչ վէ սիւղիւմիլ զէյթուն եաղը վէ խալիս սապոն ֆապրիգասը
Սբանպօլտա Եաղ Իսկէլէսիցնէ
29 Նուամբրօլը մաղազա
Մամուլաթը Օսմանիյէ նամբրլա մէվգրի ֆիրուխթա վէզ վէ ուսուլը ֆէնն մուտաֆիզ սուրէթէ թագիր վէ իմալ խարիճլի օլան զէյթուն եաղը վէ սապունարը մրդաան էհմալիի միլիթպէրէ վէ միհէրէմ միլլէթերիլերիմիզ նէզտինէ գազանմըշ օլան ղըմըզ իսիպարը վէ հիսանը թէկնէճիհին պիր գաթ ատանա թէգնէիսի զրմինտա մէգարիֆաթը քիւլլէյէ իսթիյորլար էմմատա մէգզիրէի սոն ատէրէճէթ վէ մուգիմ զէյտաթը ֆէնտիրէ սարիրէսինէ իմալ էթմէկ ֆիքրիյէ պու սէֆա եվրոպատան միւճէատէն վէ եէնի սիսթէմէյ մաքնայար ճէպ իսթարտամ. պու վէճէյէ ֆէվգէլատէ օլարաք իսթինսար վէ իմալ խարիճլի խալտա զէյթուն եաղլարը իմիյազ ալեմտէթինի հավի վէ մէսնէր գարթիլմ իլէ մէսնուր չիչէր վէ պիր գէյէտէն օն գէյէլիք թէնէքէլեր տէրունտնէ քէլէվվէլ գէյսի 8 ղրուան վէ քէգալիք համամ վէ էլ եը-զանմասրնա վէ չամաշրաա մասասա սոֆի զէյթուն եաղընտան մամասալ սապունարը տախի մէգզիր մաղազամըզտա վէ չէհրիմիզին պէօյիք պագգալ միւքքէնիյորնատա ֆիրուխթ իտիլմէքտէ ատր։ Եմմատա մէգզիրէ, սարիլէրի իլէ մուգայէսէ պէյանուլուր իսէ սարֆիյաթճա նրքնիսպէթինէ քի մէնֆաաթը հուսուլի թէղանիր իսէր. թէճրիպէսի իսէ մաղազամըզտան պիր չիչէ վէ պիր բաքէթ զէյթուն եաղը վէ սապոն իյիթիրա վէ իսթիմալ վէ ֆէնէն թագիր վէ մուգայէսէյէ թէհլիգէ իսէ գազանէ իսէ պարթ իսէն զէվճա տախի 100 լիրա իրքամիէ վէրիլմէճէկի արզ ու իլան օլունուր։
48—13

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԱՅՍԷՐԵԱՆ
Միւսմարիյէ՝ օն պիր սէնէ մուգատաւմ, Մէկթէպի Հուգուգը Շոհանէսէյէ պա չահատէթնամէ, խուրուճ իմմէ, վէ դայրէթի ու իսթիգամէթիյէ հէր քէսին հիւսնիս թէկէհիւհ վէ էմմիյէթինի գոգանմըշ երպապը նատուս վէ լիսդաֆատան վէ պիրինէի սընքի առվա վէքիլէրինէն մա՛րուգ պիր գաթ սը։
Գէնտիրէրի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, ձէպա վէ Թիճարէթ տավալարը տէրէտսէրի իսէր։
Պիր մէպլաղը մավրամ մուգապիլինտէ ալթը այրէգ վէ սենէլիք ապոնէ գայա վէ գազալ իլէր։
Տավալարը հագգընատա մէճճանէն մալիմատի ալմագ իսթէնէնլէրի պէյանը րէյ վէ իթիրազ մալիմատան գայնանմագ։ Էքսէր տավալարտան բէյնին իսճրէթ ալմասընը կիպի, բէքնչօգլարրնատա սուրէնէ թէսվիլիսէ գուսուր էդէմէց։ Սապանլարը ատաթ 3—6եա վէ ագչամատը տախի 10—12էյ գատար եազընէսէ պուլունուր։
Իտարէխանէյի Պազը Սալի ճատէսինէ Մուսուլ խանընատա 22, 23 վէ 24 Նուամբրօլը օտատար տրր։

ՏՔԴ. Ց. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՄԱՄԱՆԱԳԻՏ ԲԻՐԻՆՇ ՄՈՐԳԱՆ, ԳԱՂԴԱԿԱՆ ԱՖՏԻ, ԱՇԲԵՐՈՒՆ ԵՒ ՀԻՆԵՐՈՒ ՄՇՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Ցիչեալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պատասխանատու է Գասթէմունիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները ամենամ տարածուած են, և որ 5 տարի ետք ալ Եւրոպայի զանազան հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոր հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոդներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գաբու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու պահականոցին դիմացը, Գիւլիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որպէսզի ալ հինցած հոլանոցներու կերպասները ճիշտ նորի պէս։

ԱԹԼԱՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՆԴՈՆԻ ԵՒ ԿԵՆՍ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ 1808ԹՎ.
ԺՕՐԺ Դ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ
Ակտիվ. ոսկի
Դրամագլուխ.— 3,437,000
Արկածելոց վճարուած.— 15,000,000
Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործունէութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԱՂ ՍԻՊԻՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Փոխադրութեան ճիւղ
Դրամագլուխ 5,000,000 ֆր.
Գահեակի դրամագլուխ 1,000,000 »
Ապահովագրութիւն Մովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով Առագաստանաւով, Բեռնանաւով և երկաթուղիով։ Դիրքաւորելի պայմաններ և ակադիններ։
ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱՍԻ ԴԷՄ
Վէնքէրթիւրի մէջ հիմնուած
Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր շատ դիւրամատչելի պայմաններով արկածներու մասին։
Գրասենեակ Պոլիս, Թոմսրգ խան, թիւ 11
Դեր - Գործակալ Ընդհ. Գործակալ
ԴԱՎԻԹ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԷՈՐԳ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Ա՛ԽԱՆԹՈՅ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 Վէ 1829ՏԱ ԹԷԼԷՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻԾ
Բարիսալ Բլաս Վանտամատա, 9 նամէրօլու տարիէի խուսափ։

ՀԱՐԻՒՐ ԵՒՐԳԱՅԻՆ
Սէրմանէ վէ իսթիհսաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնէն մագպուզմաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիհան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէրլէթի 19,000,000 »

ԷՕՄՐ ԵՒՐԳԱՅԻՆ
Սէրմանէ վէ իսթիհսաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուզմաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիհան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիր 260,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԷԹ դաեէք միւսահիտ չէրաիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գալթիգր
ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տարի միւխթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի ինվէնտիֆլա էօմիւր սիկուրթա իսթէր։
ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթոման» օլուպ, Սբանպոլ Աժանոր տախի Սբանպօլտա Սուլթան Համամչնատա Դաթէրքը Օղլու թատաժընատա տրր։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԷՐՃԱՑԻ
ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ
ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԵՂԵՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱ
ԳԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատան գիները ամրցելի են։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն տարեանքներ։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։
ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ
Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չարաթական հարիւրին 5 վճարում
ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ
Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով եւս կ'առնուին։
Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով եւս կ'առնուին։

ՍԱՄՍՈՆ ՕՐԻՆԱՑ
Ոսկեայ ակռի իր օգտակար կրկնակի գործածութեամբ Ամ. Սիրիսանցի Սիրիսանցի էֆ.ի սոր գտած կարգադրութեամբ ակռաներու ամենատատակ ցուերը վայրկենապէս կատեցնելով քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով լեցնելու բացասական գործիքներ։ Ուստի մինչեւ ակռաներու գրեթէ բոլոր տեսակները։ Ամենայն ակռաներ կը վերանորոգուին։ Ամենայն ակռաներ կը դարմանուին։ Ամենայն ակռաներ կը հան